

Socialtilsyn Nord
Socialtilsyn Midt
Socialtilsyn Syd
Socialtilsyn Øst
Socialtilsyn Hovedstaden

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Til alle kommuner,
Kommunernes Landsforening
og Danske Regioner

Sagsnr.
2024-9117

Doknr.
875271

Dato
21.06.2024

Bilag - orientering/Q&A om ændringer i reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten fra 1. juli 2024

Indholdsfortegnelse

Hvad er baggrunden for ændringerne i reglerne om magtanvendelse i serviceloven?	2
Hvornår træder ændringerne i kraft?	2
Hvad er det vigtigste at forstå om ændringerne?	2
Hvordan skal kommunalbestyrelsen og personalet forholde sig ift. indgreb, som påvirker andre personer?	2
Hvor kan der findes flere oplysninger om de ændrede regler?	3
Hvad indebærer ændringerne?	3
Husorden - § 123, stk. 2	3
Fysisk guidning og konfliktafværgelse - § 124 b, stk. 2	4
Løsne en persons greb - § 124 d, stk. 1	4
Fastholdelse m.v. - § 124 d, stk. 2	4
Særlige døråbnere mellem afdelinger - § 125	5
Anvendelse af stofselser - § 128	5
Nedlæggelse af rådet for tryghedsskabende velfærdsteknologi - § 128 a, stk. 1	6
Epilepsi-alarmer - § 128 a, stk. 3	6
Anvendelse af situationsbestemt kamerakig - 128 b, stk. 1	6
Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum - § 128 d	6
Låsning og sikring af døre til servicearealer og fælleskøkkener - § 128 e	7
Låsning og sikring af låger m.v. fra et bo- eller dagtilbud udeareal - § 128 f	7
Låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. - § 128 g	8
Adgang til en beboers bolig i et botilbud - § 128 h	8
Optagelse i et bestemt botilbud uden samtykke ved væsentlig fare eller særligt truende eller chikanerende adfærd - § 129 a	8
Registrering og indberetning - § 135 a og 135 b	8
Orientering af pårørende - § 135 a, stk. 3, 2. pkt.	9
Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap - § 130 a	9

Ændringer af reglerne om magtanvendelse

Hvad er baggrunden for ændringerne i reglerne om magtanvendelse i serviceloven?

Folketinget har den 4. juni 2024 vedtaget et lovforslag om ændring af reglerne. Ændringsloven¹ indeholder en række elementer, som skal varetage hensynet til borgeren selv og hensynet til andre med henblik på at sikre, at personalet på bl.a. botilbud har de rette rammer til at drage omsorg for borgere, der ikke kan tage vare på sig selv eller overskue konsekvenserne af deres egne handlinger.

Hvornår træder ændringerne i kraft?

Ændringerne træder i kraft den 1. juli 2024.

Det bemærkes dog, at bestemmelserne om anvendelse af kamerakig, låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. og adgang til en beboers bolig i et botilbud jf. servicelovens § 128 b, stk. 1, § 128 g, stk. 1, og § 128 h, stk. 1, får virkning fra den 1. januar 2025. Det skyldes, at afgørelser efter disse bestemmelser efter indstilling fra kommunen træffes af Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap, som nedsættes den 1. januar 2025.

Mulighed for at løsne en persons greb efter § 124 d, stk. 1, samt ændrede betingelser for fastholdelse efter § 124 d, stk. 2, får også først virkning fra den 1. januar 2025. Med ændring af betingelserne for fastholdelse m.v. udgår fastholdelse m.v. efter § 136 d også pr. 1. januar 2025.

Hvad er det vigtigste at forstå om ændringerne?

Det understreges, at de nye regler ikke ændrer på de grundlæggende forudsætninger for magtanvendelse i serviceloven § 124, som fastlægger, at:

- magtanvendelse skal begrænses til det absolut nødvendige.
- indgreb må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.
- anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten alene må ske for at sikre personens omsorg, værdighed og tryghed eller tilgodese hensynet til fællesskabet på bo- eller dagtilbuddet eller hensynet til andre.
- forud for enhver form for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal kommunen foretage, hvad der er muligt for at opnå personens frivillige medvirken til en nødvendig foranstaltning.
- Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvende magtanvendelse skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe.

Hvordan skal kommunalbestyrelsen og personalet forholde sig ift. indgreb, som påvirker andre personer?

Såfremt en forhåndsgodkendelse efter servicelovens §§ 125 om særlige døråbnere, 128 d om låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum, 128 e om låsning og sikring af døre til servicearealer og fælleskøkkener og 128 f om låsning og sikring af låger m.v. fra et bo- eller dagtilbuds udeareal også vil påvirke øvrige personer, skal

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2024/680>

kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen foretage en vurdering af, om øvrige personer på tilbuddet bliver påvirket af indgrebet, og om disse vil skulle anses som værende parter efter forvaltningsloven.

Øvrige personer på tilbuddet kan anses som parter i sagen, hvis de eksempelvis har en væsentlig, individuel og retlig interesse i sagen og dens udfald. Det vil bero på en konkret vurdering baseret på de faktiske omstændigheder samt indgrebets omfang, om øvrige personer skal anses som parter i sagen. At øvrige personer får partstatus i sagen betyder, at de vil blive tillagt forvaltningsretlige rettigheder, såsom ret til partshøring, klageadgang og partsaktindsigt.

Ønsker kommunalbestyrelsen at træffe afgørelse efter §§ 125, 128 d, 128 e og 128 f for en person, men afgørelsen har særlig betydning for eller direkte påvirker en anden eller flere andre personer på bo- eller dagtilbuddet, vil kommunalbestyrelsen skulle foretage en afvejning af hensynet bag det påtænkte indgreb over for hensynet til de øvrige parter i sagen, for at vurdere, hvilke hensyn som skønnes at vægte tungest.

Hvor kan der findes flere oplysninger om de ændrede regler?

Social-, Bolig-, og Ældreministeriet vil opdatere den gældende vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper². Den opdaterede vejledning forventes at være klar primo 2025. Social-, Bolig- og Ældreministeriet og Social- og Boligstyrelsen vil også gennemføre forskellige informationsaktiviteter for at vejlede om de ændrede regler. Social- og Boligstyrelsen vil her bl.a. opdatere håndbogen ”Til fagpersoner. Regler om brug af magt over for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne”.

For at indføre de nye regler om registrering og indberetning af magtanvendelse vil ministeriet udstede en ændring af bekendtgørelse om magtanvendelse. Bekendtgørelsen vil også blive ændret for indføre regler om registrering og indberetning af de indgreb, som får virkning senere (1. januar 2025).

Social-, Bolig-, og Ældreministeriet vil desuden opdatere bekendtgørelsen om tryghedsskabende velfærdsteknologiske løsninger i relation til afsnit VII i lov om social service, således at bl.a. anvendelse af lydmonitorering, bevægelsesmonitorering og lignende i videre omfang end i dag. Den nye bekendtgørelse forventes at træde i kraft d. 1. januar 2025. Ministeriet og Social- og Boligstyrelsen vil gennemføre forskellige informationsaktiviteter for at vejlede om de ændrede regler for tryghedsskabende velfærdsteknologi.

Hvad indebærer ændringerne?

Husorden - § 123, stk. 2

Bestemmelsen om husorden er ændret, så det fremgår, at formålet med en husorden også er, at den skal være til gavn for fællesskabet og understøtte, at der tages hensyn til hinanden og til den enkelte, samt at det præciseres, at husorden kan bruges som redskab til at komme i dialog omkring hensyntagen til sig selv og andre. Ændringen er dermed udelukkende en præcisering. Det bemærkes, at § 123, stk. 2, fortsat er en vejledende bestemmelse, og dette ændres ikke med lovændringen.

² <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/10148>

Ændringen indebærer derfor ikke være krav om, at tilbuddet fastsætter en husorden eller opdaterer deres nuværende husorden.

Fysisk guidning og konfliktafværgelse - § 124 b, stk. 2

Ændringerne betyder, at personalet kan afværge en konflikt ved at stille sig mellem en person, der udviser grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd og en eller flere andre personer. Konfliktafværgelse efter § 124 b, stk. 2, er ligesom fysisk guidning ikke magtanvendelse eller et indgreb i selvbestemmelsesretten. Konfliktafværgelse efter bestemmelsen skal derfor ikke registreres eller indberettes.

Det vil afhænge af en konkret og individuel vurdering, om personen udviser en adfærd, der er grænseoverskridende eller konfliktskabende.

Løsne en persons greb - § 124 d, stk. 1

Muligheden for fastholdelse m.v. udvides, således personalet kan løsne en persons greb i en anden person eller greb i et dørhåndtag el.lign. til en anden persons bolig, hvis den person, der foretager grebet, udviser grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd. Lovændringen træder først i kraft den 1. januar 2025.

Det vil afhænge af en konkret og individuel vurdering, om personen udviser en adfærd, der er meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende. Her vil der kunne lægges vægt på, om adfærden konkret kan forventes at skabe utryghed for andre personer, herunder hvis personalet har erfaret, at andre personer har givet udtryk for, at de er blevet bange, når personen tidligere har haft en truende eller voldsom adfærd.

Fastholdelse m.v. - § 124 d, stk. 2

Betingelserne for anvendelse af fastholdelse m.v. ændres, således at personalet kan fastholde, tilbageholde eller føre en person tilbage til egen bolig eller til et andet opholdsrum i et bo- eller dagtilbud, hvis det er nødvendigt for at sikre andres tryghed, værdighed og sikkerhed, når personen udviser en adfærd, der er meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende over for de øvrige personer i bo- eller dagtilbuddet, eller adfærden er til fare for den pågældende selv, eller andre eller i situationer, hvor en person er gået ind i en bolig i et botilbud, uden at beboeren ønsker det.

En persons adfærd er til fare, når der er risiko for, at den pågældende selv eller andre kan komme til skade som følge af adfærden. Det afhænger af en konkret og individuel vurdering i den enkelte situation, om en sådan risiko foreligger. Der vil i den forbindelse kunne lægges vægt på personalets generelle kendskab til personen og dennes adfærd.

Det vil afhænge af en konkret og individuel vurdering, om personen udviser en adfærd, der er meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende. Her vil der kunne lægges vægt på, om adfærden konkret kan forventes at skabe utryghed for andre personer, herunder hvis personalet har erfaret, at andre personer har givet udtryk for, at de er blevet bange, når personen tidligere har haft en truende eller voldsom adfærd.

Ændringen betyder, at de betingelser for fastholdelse m.v., som tidligere kun gjaldt for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af demens eller en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse, udvides til også at

gælde for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er en konsekvens af demens eller en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse. Lovændringen træder først i kraft den 1. januar 2025.

Særlige døråbnere mellem afdelinger - § 125

Muligheden for at anvende særlige døråbnere udvides, således at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om for en afgrænset periode at tillade anvendelse af særlige døråbnere for en eller flere personer følgende steder: 1) Ved bo- eller dagtilbuddets yderdøre. 2) Ved bo- eller dagtilbuddets døre, der tilhører og afgrænser konkrete afdelinger eller boenheder. 3) Ved låger m.v., der fungerer som udgang fra bo- eller dagtilbuddets omgivende udeareal

Foranstaltningen må ikke have karakter af en egentlig aflåsningmekanisme, men må alene virke forsinkende i forhold til den pågældendes frie færden, så personalets opmærksomhed henledes på, at den pågældende er ved at gå ud ad døren. Der skal af hensyn til beboernes frie færden opsættes en døralarm, om sikrer, at beboere, der ikke selv kan betjene den særlige døråbner, får den nødvendige hjælp hertil.

Anvendelse af stofseler - § 128

Muligheden for at anvende stofseler udvides, således at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at stofseler eller lign. kan anvendes til kørestol eller andet hjælpemiddel, seng, stol eller toilet, når forholdene gør det absolut påkrævet, og der er nærliggende risiko for, at en person er i fare for at lide personskade i følgende tilfælde: 1) Ved fald. 2) Ved uhensigtsmæssig siddestilling. 3) Ved pludselige og ukontrollerbare bevægelser.

Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende stofseler og lign. efter § 128 bl.a., når der er nærliggende risiko for, at en person er i fare for at lide personskade ved fald, uhensigtsmæssig siddestilling eller pludselige og ukontrollerbare bevægelser. En persons er i fare for at lide personskade, når der er risiko for, at vedkommende kommer til skade som følge af faldet, siddestillingen eller den pludselige og ukontrollerbare bevægelse. Det afhænger af en konkret og individuel vurdering i den enkelte situation, om en sådan risiko foreligger. Der vil i den forbindelse kunne lægges vægt på tidligere hændelser.

Med udvidelsen af anvendelsesområdet er væsentlighedskriteriet for personskaden også blevet fjernet. Det betyder, at personskaden, som personen er i fare for at lide, ikke længere vil skulle være væsentlig, for at stofseler eller lign. kan anvendes. Der vil imidlertid fortsat skulle være nærliggende risiko for, at personen er i fare for at lide personskade.

Stofseler eller lign. vil desuden kunne anvendes, når forholdene gør det absolut påkrævet for at hjælpe en person med at udføre en handling, som uden en stofsele ville være særdeles begrænset eller anstrengt.

Derudover gives der mulighed for at anvende andre hjælpemidler, som er lignende stofseler, såfremt hjælpemidlet i sin funktion og anvendelse m.v. vil kunne fungere på tilsvarende, hensigtsmæssig måde som en stofsele. Det vil betyde, at det bl.a. vil være et bækkenbælte, en sternumstøtte, en neoprensandal til ankelbespænding eller lignende former for hjælpemidler.

Det bemærkes, at stofseleer eller lign. alene må anvendes ved uhensigtsmæssig siddestilling, ved pludselige og ukontrollerbare bevægelser og for at hjælpe en person med at udføre en handling, som uden en stofsele ville være særdeles begrænset eller anstrengt i tilfælde, hvor vedkommende ikke modsætter sig anvendelsen.

Nedlæggelse af rådet for tryghedsskabende velfærdsteknologi - § 128 a, stk. 1

Rådet for Tryghedsskabende Velfærdsteknologi vil blive nedlagt. Nedlæggelse af Rådet vil indebære, at social- og boligministeren fastsætter regler om, hvilke former for tryghedsskabende velfærdsteknologi der kan anvendes efter servicelovens afsnit VII uden forudgående indstilling fra rådet. Bekendtgørelsen om tryghedsskabende velfærdsteknologiske løsninger i relation til afsnit VII i lov om social service vil blive opdateret, således at bl.a. anvendelse af lydmonitorering, bevægelsesmonitorering og lignende i videre omfang end i dag. Den nye bekendtgørelse forventes at træde i kraft d. 1. januar 2025.

Epilepsi-alarmer - § 128 a, stk. 3

Betingelserne for anvendelse af epilepsialarmer ændres, således at epilepsialarmer og lignende anfaldsalarmer, der anvendes til personer med tilsvarende behov for anfaldsovervågning som ved epilepsi, ikke defineres som magtanvendelse eller et indgreb i selvbestemmelsesretten. Anvendelsen af epilepsialarmer og lignende anfaldsalarmer skal derfor ikke længere forhåndsgodkendes, registreres eller indberettes.

Anvendelse af situationsbestemt kamerakig - 128 b, stk. 1

Der gives mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan indstille til Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse overfor Borgere med Handicap at træffe afgørelse om for en afgrænset periode at tillade anvendelse af situationsbestemt kamerakig over for en person, når der er risiko for personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør anvendelsen påkrævet for at afværge denne risiko.

Ved anvendelse af situationsbestemt kamerakig skal der være en tydelig indikator for, hvornår kameraet er tændt.

Med situationsbestemt kamerakig forstås, at der ikke må være tale om kontinuerlig overvågning af en borger, men at overvågningen vil skulle være afgrænset til nærmere definerede situationer og foregå i afgrænsede tidsperioder. Personalet skal logge sig ind på en telefon eller computer for at kunne kigge ind via kameraet, og systemet skal føre en log over, hvem der har logget ind, herunder i hvilken tidsperiode, det videobaserede kamerakig har fundet sted.

Lovændringen træder først i kraft den 1. januar 2025.

Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum - § 128 d

Der indføres en ny bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om for en afgrænset periode at tillade, at den nærmeste dør mellem en beboers bolig og ét eller flere bestemte fælles opholdsrum i et botilbud låses eller på anden vis sikres, når beboeren gentagne gange har udvist grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd over for de øvrige beboere. Anvendelse må alene forsinke beboerens adgang til fælles opholdsrum og forudsætter dermed, at døren ikke er til beboerens bolig, at beboeren har adgang til fællesarealet på anden vis og stadig har mulighed for at forlade botilbuddet.

Når kommunalbestyrelsen vil skulle træffe afgørelser efter § 128 d skal der lægges vægt på, om beboeren gentagne gange udviser chikanerende adfærd over for bestemte beboere, herunder at beboerens måde at opleve og fortolke tilværelsen på afstedkommer et særligt konfliktfyldt og grænseoverskridende forhold til de andre beboere. Når kommunalbestyrelsen tager stilling til, om betingelserne er opfyldt, skal der indgå en vurdering af beboerens tidligere adfærd og eventuelle tidligere episoder med eksempelvis vold, overgreb eller overfusninger.

Låsning og sikring af døre til servicearealer og fælleskøkkener - § 128 e

Der indføres en ny bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om for en afgrænset periode at tillade at anvende særlige døråbnere eller at låse eller på anden vis sikre døre til et serviceareal eller et fælleskøkken i et bo- eller dagtilbud, når en person gentagne gange har udsat sig selv eller andre for fare eller forårsaget væsentlig ødelæggelse af genstande i det pågældende serviceareal eller fælleskøkken. Personen må dog ikke afskæres fra at forlade bo- eller dag-tilbuddet eller bevæge sig frit i tilbuddets øvrige arealer. Personen må ikke afskæres fra mad og drikke i øvrigt.

Personalets anvendelse af den kommunale afgørelse ud fra betingelsen om ”fare” vil bero på, at personalet, med det kendskab der er til den pågældende, vurderer, at der er en nærliggende risiko for, at personen udsætter sig selv for fare.

Træffes der afgørelse på baggrund af, at personen forårsager væsentlig ødelæggelse vil der skulle lægges vægt på, hvor mange gange personen har forårsaget væsentlig ødelæggelse af genstande i servicearealet eller fælleskøkkenet. Der vil også i det enkelte tilfælde skulle foretages en væsentlighedsvurdering, hvor omfanget og tyngden af de enkelte tilfælde skal tages i betragtning. Heri indgår vurdering af de ødelagte fysiske genstande økonomisk værdi og ødelæggelsens omfang. Foretages aflåsningen med henblik på at hindre væsentlig ødelæggelse af genstande, skal der i den forbindelse tages højde for den økonomiske værdi eller affektionsværdien af det materielle gode, ligesom indgrebet altid skal ske under iagttagelse af proportionalitetsprincippet. Dyr er omfattet af tingsbegrebet.

Låsning og sikring af låger m.v. fra et bo- eller dagtilbuds udeareal - § 128 f

Der indføres en ny bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om for en afgrænset periode at tillade at låse eller på anden vis sikre en eller flere låger m.v., der fungerer som udgang fra et bo- eller dagtilbuds omgivende udeareal, når der er risiko for, at en person vil forlade udearealet og derved udsætte sig selv eller andre for fare. Der skal altid være mindst én uaflåst låge eller dør fra bo- eller dagtilbuddets omgivende udeareal, sådan at borgeren kan forlade bo- eller dagtilbuddet.

Ved vurderingen af, om der foreligger en risiko for, at personen vil forlade udearealet og derved udsætte sig selv eller andre for fare, vil kommunalbestyrelsen skulle lægge vægt på oplysninger om personens tidligere adfærd og tidligere episoder, hvor personen har forladt eller været ved at forlade bo- eller dagtilbuddets udeareal og udsat sig selv eller andre for fare, f.eks. er kommet til skade ved fald eller udgjort en risiko for fare i trafikken.

Låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. - § 128 g

Kommunalbestyrelsen kan i helt særlige situationer indstille til Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap at træffe afgørelse om for en afgrænset periode at tillade at låse eller på anden måde sikre et eller flere skabe, skuffer m.v. i en beboers bolig i et botilbud, når beboeren gentagne gange har anvendt genstande i skabene eller skufferne m.v. til at påføre sig selv eller andre væsentlig personskade eller til at forårsage væsentlig tingsskade. Det skal dog sikres, at beboeren efter anmodning hurtigt, men under iagttagelse af hensynene bag foranstaltningen, får adgang til de aflåste skabe og skuffer m.v. Lovændringen træder først i kraft den 1. januar 2025.

Adgang til en beboers bolig i et botilbud - § 128 h

Kommunalbestyrelsen kan indstille til Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap at træffe afgørelse om at tillade for en periode, der ikke må overstige 12 måneder, at en aflåst 2 eller på anden måde sikret yderdør til en bolig i et botilbud må åbnes, når dette er absolut nødvendigt for at undgå en væsentlig og nærliggende risiko for, at beboeren forårsager væsentlig og alvorlig personskade på sig selv eller andre, eller en væsentlig sundhedsmæssig risiko for beboeren eller andre. Lovændringen først træder i kraft den 1. januar 2025.

Optagelse i et bestemt botilbud uden samtykke ved væsentlig fare eller særligt truende eller chikanerende adfærd - § 129 a

Det fremgår af § 129 a i serviceloven, at kommunalbestyrelsen kan indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse om, at en person med en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som følge af en sindslidelse, der modsætter sig flytning, eller som mangler evnen til at give informeret samtykke heri, i særlige tilfælde skal optages i et bestemt botilbud efter denne lovs § 108. Ændringen indebærer, at anvendelsesområdet for § 129 a i serviceloven vil blive udvidet til at omfatte alle beboere på botilbud, der har en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, uanset hvad der er årsagen til den nedsatte funktionsevne. Bestemmelsen vil således eksempelvis også finde anvendelse for beboere, hvis betydelige og varigt nedsatte psykiske funktionsevne skyldes demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse. Forslaget vil ikke ændre de øvrige betingelser for at anvende bestemmelsen.

Registrering og indberetning - § 135 a og 135 b

Personalets brug af forhåndsgodkendte indgreb skal ikke længere registreres hver gang. I indberetningen vil der i stedet skulle angives et skøn for, hvor mange indgreb der er foretaget i perioden fra afgørelsen gyldighed eller fra den dato, hvor der sidst blev foretaget en indberetning. Det vedrører følgende indgreb:

- Særlige døråbnere - § 125
- Stofseler - § 128
- Tryghedsskabende velfærdsteknologi og kamerakig - § 128 b
- Låsning og sikring af yderdøre og vinduer - § 128 c
- Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum - § 128 d
- Låsning og sikring af døre til servicearealer og fælleskøkkener - § 128 e
- Låsning og sikring af låger m.v. fra et bo- eller dagtilbuds udeareal - § 128 f
- Låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. - § 128 g
- Adgang til en beboers bolig i et botilbud - § 128 h

- Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer - § 136 a, stk. 3

Forhåndsgodkendte indgreb vil som udgangspunkt skulle registreres og indberettes samtidig med, at forhåndsgodkendelsen udløber. Dette erstatter krav om månedlig indberetning.

Akutte indgreb, samt optagelse i botilbud uden samtykke, skal fortsat registreres og indberettes hver gang som i dag. Dette vedrører følgende indgreb:

- Afværgehjælp - § 124 c.
- Fastholdelse m.v. - § 124 d.
- Optagelse i særlige botilbud uden samtykke - § 129
- Optagelse i et bestemt botilbud uden samtykke ved væsentlig fare eller særligt truende eller chikanerende adfærd - § 129 a
- Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer - § 136 a, stk. 1.
- Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejne-situationer - § 136 c
- Fastholdelse m.v. ved meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende adfærd - § 136 d (ophæves den 1. januar)
- Optagelse i særlige botilbud uden samtykke – § 136 f

Nye skemaer til indberetning af magtanvendelse på voksenområdet og til anmodning om kommunal afgørelse vil være tilgængelige på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside den 1. juli 2024: <https://www.sbst.dk/tvaergaende-omrader/magtanvendelse/skemaer-til-indberetning>.

Orientering af pårørende - § 135 a, stk. 3, 2. pkt.

Det følger af de hidtil gældende regler om orienteringspligten, at personalelederen jævnligt skal orientere personens pårørende, fremtidsfuldmægtige, værge eller anden repræsentant om, hvilke indgreb der er foretaget over for personen.

Orienteringspligten ændres, så det fremgår af bestemmelsen, at personalet ikke skal orientere den pågældendes pårørende, hvis personen frabeder sig dette og selv er i stand til at klage.

Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap - § 130 a

Der nedsættes et nævn, Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse over for Borgere med Handicap, der har afgørelseskompetencen for særligt indgribende former for magtanvendelse, herunder:

- anvendelse af situationsbestemt kamerakig jf. 128 b, stk. 1
- låsning og sikring af skabe og skuffer m.v. jf. § 128 g, stk. 1
- adgang til en beboers bolig i et botilbud jf. § 128 h, stk. 1

Nævnets afgørelse skal træffes senest 2 uger efter modtagelse af kommunalbestyrelsens indstilling. Nævnet består af 1 formand, som er dommer eller tilsvarende, og 2 andre medlemmer, hhv. 1 medlem fra Danske Handicaporganisationer og 1 medlem fra KL. Medlemmerne skal have socialfaglig indsigt. Nævnet etableres den 1. januar 2025.

Det er ligeledes hensigten, at nævnet skal komme med principielle udtalelser om tryksheds-skabende velfærdsteknologi.